

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

**RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE
UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM
W 2021 ROKU**

Warszawa, grudzień 2022 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	11
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	11
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	12
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według województw	23
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy. 26	
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	27
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta pomocy	28
9. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	30
IV. PODSUMOWANIE	31

I. POMOC DE MINIMIS I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 z późn. zm., str. 1, dalej: rozporządzenie 1407/2013)¹, pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)².

Ponadto od 29 kwietnia 2012 roku obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)³, które określa warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2021 wyniosła 9 500,6 mln zł)⁴, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁵, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem 360/2012.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

---

¹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 47.

³ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁴ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 30 czerwca 2022 r.

⁵ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.)⁶. Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 oraz rozporządzeniem 360/2012:

- łączna kwota pomocy *de minimis* dla danego beneficjenta nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia 1407/2013 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej lub elektronicznej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie⁸, wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej

⁶ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.).

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 743, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, stanowiąca część centralnego systemu sprawozdawania pomocy publicznej, umożliwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2021 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami *rozporządzenia 1407/2013* oraz *rozporządzenia 360/2012* i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami *rozporządzenia 1407/2013* oraz *rozporządzenia 360/2012*) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Przy sporządzaniu niniejszego raportu przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu *Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku*.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1 Statystyka ogólna

Wskaźniki	2020	2021
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,68 tys.	3,61 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	286 tys.	306 tys.
Liczba aktów pomocy*	b.d.	444 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	b.d.	1,5
Liczba przypadków pomocy	679 tys.**	682 tys.**
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,37	2,22
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	28 tys. zł (6,3 tys. euro**)	30,9 tys. zł (6,7 tys. euro**)

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

*Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania każdorazowo na moment przysporzenia korzyści pomocy w formie pokrycia wydatków ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

**Przyjmując średnie kursy: w 2020 r. 1 euro = 4,4448 zł, w 2021 r. 1 euro = 4,5674 zł.

Tabela 2 Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2021		
	mln zł	mln euro	% PKB
	9 500,6	2 080	0,36

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku wyniosła 9 500,6 mln zł, co stanowi 2 080 mln euro⁹. Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom stanowiła **0,36 proc. PKB**.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2021 roku wzrosła zarówno liczba beneficjentów pomocy *de minimis* - zwiększenie o ok. 20 tys. w porównaniu do roku poprzedniego, jak

⁹ Przyjmując średni kurs w 2021 roku: 1 euro = 4,5674 zł.

i wartość pomocy de minimis przypadająca średnio na jednego beneficjenta - zwiększenie o ok. 10 proc. w stosunku do 2020 roku. W 2021 roku o ok. 2 tys. wzrosła liczba przypadków pomocy de minimis w porównaniu z 2020 rokiem. Wartość pomocy de minimis wzrosła o ok. 1,5 mld zł.

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy de minimis udzielonej w latach 2017-2021. W 2018 roku wartość pomocy de minimis spadła w stosunku do roku poprzedniego o ponad 13 proc. W 2019 roku wartość pomocy de minimis utrzymała poziom z 2018 roku. Natomiast w 2020 roku nastąpił znaczący wzrost wartości pomocy de minimis o ok. 40 proc. W 2021 roku nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o 18 proc.

Wykres 1 Wartość pomocy de minimis udzielonej w latach 2017-2021

Na przełomie lat 2017-2019 wartość udzielonej pomocy de minimis ulegała zmianom w zależności od kształtowania się polityki gospodarczej kraju, w tym dystrybucji środków unijnych. Spadek wartości udzielonej pomocy de minimis w 2018 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, wynikał przede wszystkim ze znacznego zmniejszenia się wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (o ponad 40 proc.) oraz ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (o 20 proc.). Przełożyło się to na ogólny spadek wartości pomocy de minimis w 2018 roku, pomimo dalszego wzrostu wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wartość pomocy de minimis w przypadku 2019 roku uległa znikomemu zwiększeniu w porównaniu do roku poprzedniego (zwiększenie o 1,7 mln zł). Utrzymanie się wartości pomocy na podobnym poziomie wynikało z rozpoczęcia udzielania pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, znacznego wzrostu w stosunku do roku poprzedniego wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (zwiększenie

o 64 proc.), *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (zwiększenie o 31 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (zwiększenie o 10 proc.), który został zniwelowany przez znaczny spadek wartości pomocy udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (spadek o 57 proc.).

Natomiast odnotowany w 2020 roku znaczący wzrost wartości o ok. 40% udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu do wartości z 2019 roku wynikał z udzielania na większą skalę pomocy na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (trzykrotne zwiększenie wartości udzielonej pomocy), *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (zwiększenie o ponad 100 proc.), *ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* (dwudziestokrotne zwiększenie wartości) oraz *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (zwiększenie prawie 2,5-krotnie).

W 2021 roku zanotowany został wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o ponad 18 proc. w porównaniu do 2020 roku. Zwiększenie wartości w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (wzrost o 65 proc.), *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 22 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (wzrost o 20 proc.). Szczegóły zostały przedstawione w dalszej części raportu.

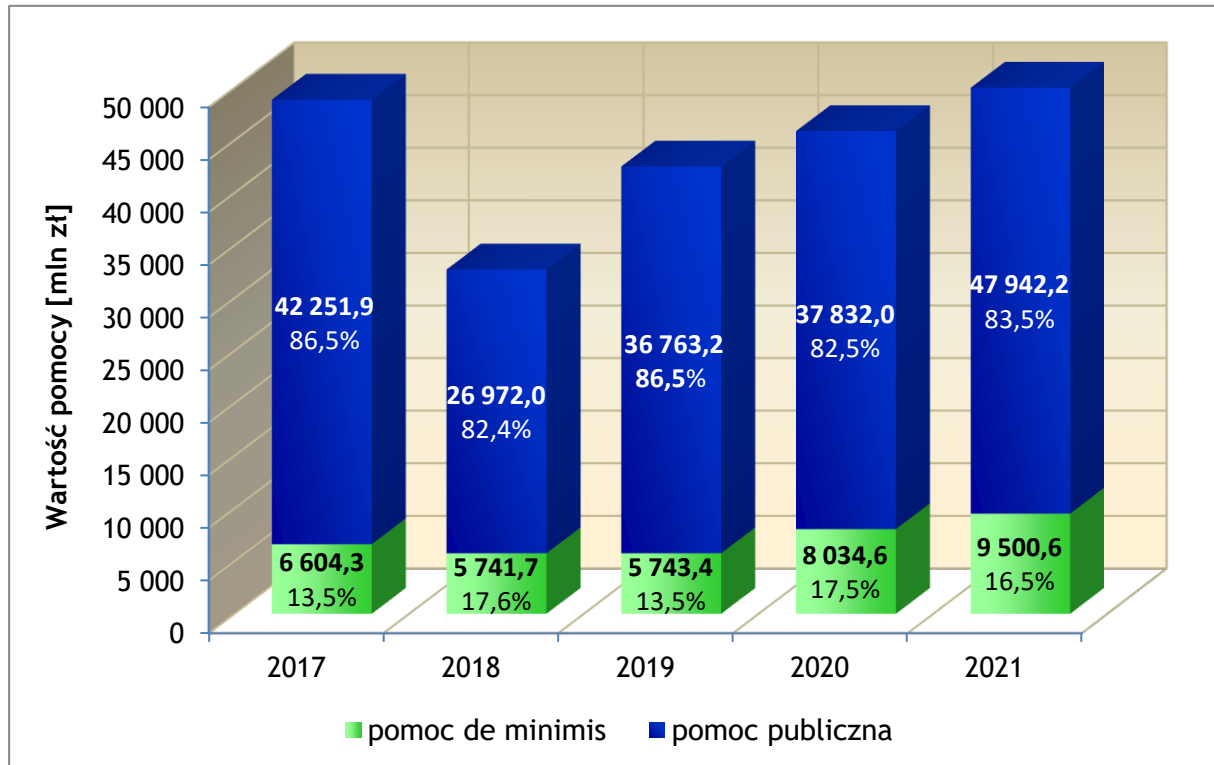
Z porównania wartości udzielonej pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹⁰ i pomocy *de minimis* wynika, że pomocy *de minimis* udziela się zdecydowanie mniej, co jest zrozumiałe ze względu na ograniczenie wielkości pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jednego przedsiębiorcę. W 2017 roku udział wartości pomocy *de minimis* w porównaniu do ogólnej wartości udzielonej pomocy stanowił 13,5 proc. W 2018 roku, udział ten wzrósł do 17,6 proc., mimo spadku wartości całkowitej udzielonej pomocy *de minimis*. Natomiast w 2019 roku wartość udzielonej pomocy *de minimis* wróciła do poziomu 13,5 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej w tym roku. W 2020 roku poziom pomocy *de minimis* ponownie wzrósł do poziomu 17,5 proc., by następnie spaść w 2021 roku do 16,5 proc. **W badanym okresie średnia wielkość pomocy *de minimis* wynosiła 16 proc. ogólnej wartości pomocy.**

W omawianym okresie (2017-2021) tendencja zmian wartości pomocy publicznej (wzrost lub spadek) była często zbieżna z tendencją zmian pomocy *de minimis*. W 2018 roku nastąpił spadek wartości pomocy w porównaniu do 2017 roku: wartość pomocy *de minimis* spadła o 13 proc., a wartość pomocy publicznej o 36 proc. Poziom pomocy *de minimis* w 2019 roku ustabilizował się - zanotowana wartość była zbliżona do tej z 2018 roku. Natomiast w przypadku pomocy publicznej ta uległa znaczącemu zwiększeniu o 36 proc. Spowodowane było to wzrostem wartości pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego m.in. dla kolei czy też przewozów autobusowych. Z kolei w 2020 roku wielkość pomocy publicznej wzrosła jedynie o 3 proc., a wartość pomocy *de minimis* wzrosła aż o 40 proc. W 2021 r. wartość pomocy *de minimis* jak i publicznej wzrosła, odpowiednio o 18 i 27 proc.

¹⁰ Dalej zwana także pomocą publiczną.

Należy jednak pamiętać o tym, że powyższe dane wyrażone są w ujęciu nominalnym, co przy wysokiej inflacji nie jest całkowicie miarodajne.

Wykres 2 Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2017-2021

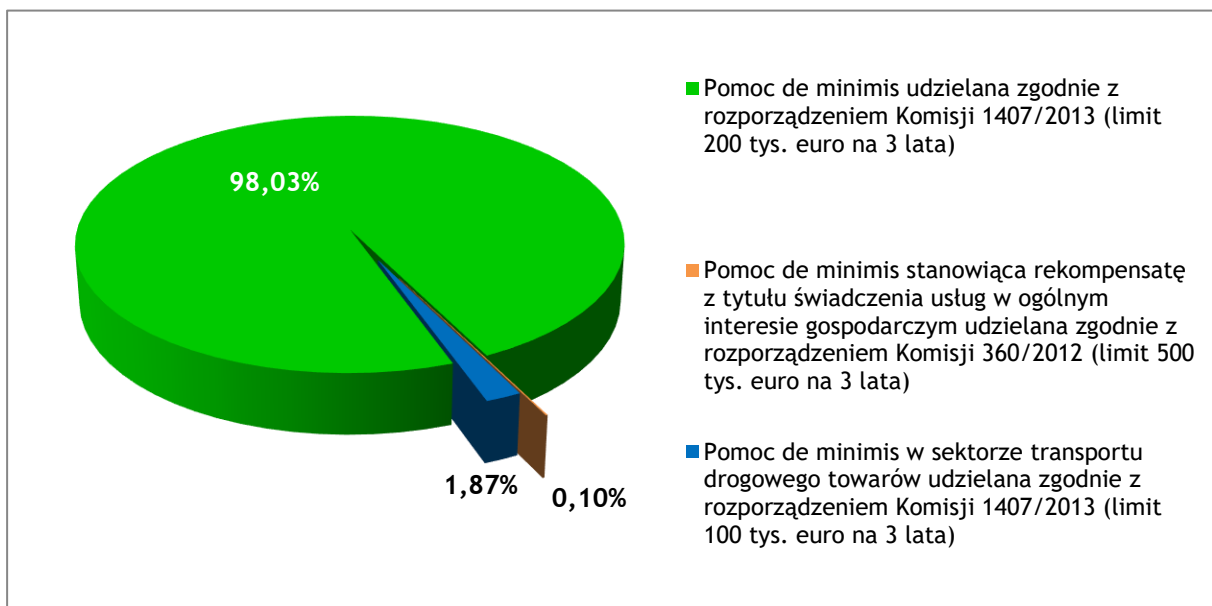

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis* (9 313,9 mln zł, tj. 98,03 proc.) udzielono zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, gdzie limit dla jednego przedsiębiorcy wynosi 200 tys. euro w odniesieniu do 3 lat kalendarzowych. Pozostałe rodzaje pomocy *de minimis* stanowiły niewielki odsetek pomocy udzielonej w 2021 roku. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata kalendarzowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 1,87 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (177,4 mln zł). Najmniej udzielono jej natomiast zgodnie z rozporządzeniem 360/2012 (limit 500 tys. euro na 3 lata kalendarzowe) - 9,3 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,1 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3 Wartość pomocy *de minimis* w 2021 roku według jej rodzaju

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszym raporcie dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty i w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)
		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału do spółki
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
	C2	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów sądowych		
D	D1	poręczenia i gwarancje
E inne		

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w 2020 roku, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (6 869,9 mln zł)**. Udział wartości pomocy udzielonej w formach z grupy A w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł 72,3 proc. i był, pomimo wzrostu całkowitej wielkości pomocy udzielonej w tych formach, niższy o 4,3 punktu procentowego od udziału w roku poprzednim (76,6 proc.).

W przypadku pomocy *de minimis* w **grupie B, tj. subsydiów kapitałowo-inwestycyjnych** nastąpił zarówno spadek wartości jak i jej udziały w całkowitej wartości pomocy *de minimis*. Pomoc udzielona w 2021 roku wyniosła **3,3 mln zł** (0,03 proc. całej pomocy *de minimis*), zmniejszając się o 3,9 mln zł (o 54,3 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie z **grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”**, osiągnęła wartość **474,7 mln zł** (5 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza spadek o 52,9 mln zł (o ok. 10 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

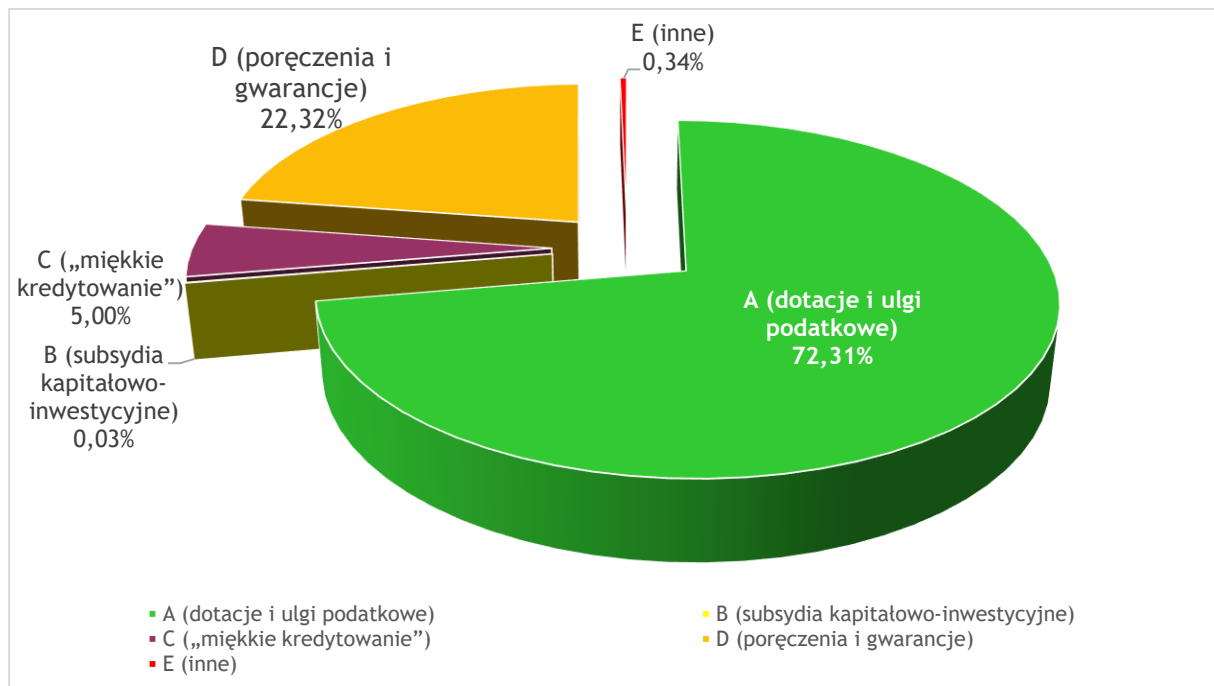
Wartość pomocy *de minimis* z **grupy D, tj. poręczeń i gwarancji kredytowych** wzrosła znacząco o 838,1 mln zł (o 65,4 proc.) i wyniosła w 2021 roku **2 120,3 mln zł** (22,3 proc. całej pomocy *de minimis*) wpływając na wzrost jej udziału w całkowitej wartości pomocy *de minimis* o 6,4 punktu procentowego.

Pomoc *de minimis* stanowiąca grupę E - inne wyniosła w 2021 roku 32,4 mln zł. Forma E wskazywana jest wtedy, gdy podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej zakwalifikować do żadnej z form określonej kodami.

Podsumowując, zaobserwowany w 2021 roku wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z 2020 rokiem związany jest ze zwiększeniem wartości pomocy udzielonej w formach pomocy z grupy A i grupy D. Największy wzrost wystąpił w podgrupie D1 obejmującej pomoc w formie **poręczeń i gwarancji kredytowych** - w 2021 roku pomocy

udzielono o 838,1 mln zł (65,4 proc.) więcej niż w 2020 roku. Największy, w ujęciu procentowym, spadek wartości pomocy natomiast nastąpił w podgrupie B1. Pomoc udzielana w formie **wniesień kapitału** była mniejsza o 3,9 mln zł (o 54,2 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 4 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale według formy pomocy zauważyć można zdecydowaną przewagę pomocy udzielanej w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 65,7 proc. (spadek udziału o 3,4 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim) całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (podgrupa D1), przy czym udział tych form w całkowitej wartości udzielonej pomocy w 2021 roku wzrósł (z 15,9 proc. w 2020 roku do 22,3 proc. w 2021 roku).

Udział pomocy *de minimis* udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) oraz w formie pożyczek preferencyjnych (podgrupa C1) w całkowitej wartości pomocy *de minimis* nieznacznie zmalał (odpowiednio z 7,5 proc. do 6,6 proc. oraz z 2,9 proc. do 1,8 proc.).

W przypadku pomocy udzielanej w formach odroczeń, rozłożeń na raty (podgrupa C2) oraz pomocy w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) udział w całkowitej wartości pomocy w 2021 roku pozostał na podobnym poziomie w stosunku do roku poprzedniego - odpowiednio ok. 3,5 proc i ok. 0,05 proc.

Szczegółowe dane na ten temat zawarte są w tabeli 4.

Tabela 4 Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy w latach 2020-2021

Forma pomocy	2020			2021		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	6 154,5	100,00%	76,60%	↗ 6 869,9	100,00%	↘ 72,31%
A1 - dotacje i refundacje	5 549,7	90,17%	69,07%	↗ 6 242,4	90,87%	↘ 65,70%
A2 - ulgi podatkowe	604,9	9,83%	7,53%	↗ 627,5	9,13%	↘ 6,60%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	7,2	100,00%	0,09%	↘ 3,3	100,00%	↘ 0,03%
B1 - wniesienie kapitału	7,2	100,00%	0,09%	↘ 3,3	100,00%	↘ 0,03%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	527,5	100,00%	6,57%	↘ 474,7	100,00%	↘ 5,00%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	233,0	44,16%	2,90%	↘ 169,1	35,62%	↘ 1,78%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	294,6	55,84%	3,67%	↗ 305,6	64,38%	↘ 3,22%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	1 282,2	100,00%	15,96%	↗ 2 120,3	100,00%	↗ 22,32%
Grupa E - Inne	63,1	100,00%	0,79%	↘ 32,4	100,00%	↘ 0,34%

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2021 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹¹ - 65,7 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów do budżetu wyniósł 33,9 proc. pomocy *de minimis* ogółem.

¹¹ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2021 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 2 328 mln zł, co stanowiło 24,5 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. W porównaniu z 2020 rokiem wartość tej pomocy wzrosła o 424,8 mln (tj. o 22,3 proc.).

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* wzrosła o 832,2 i tym samym osiągnęła w 2021 roku wartość 2 096,8 mln zł, czyli poziom o 65,8 proc. większy w stosunku do 2020 roku. Stanowiło to 22,1 proc. udziału w całej udzielonej pomocy *de minimis* w tym okresie.

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* wyniosła w 2021 roku 1 598,2 mln zł (16,8 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 266,5 mln zł, co stanowiło wzrost o 20 proc. w stosunku do 2020 roku.

Ok. 15 proc. pomocy *de minimis* (1 414,6 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Wartość pomocy na tej podstawie wzrosła o 7,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (o 2,62 proc.)

5,5 proc. pomocy *de minimis* (523,6 mln zł) udzielono w 2021 roku na podstawie *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*. Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do 2020 roku o 60,2 mln zł (o 13 proc.)

Ponad 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2021 udzielono na podstawie piętnastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 5.

Tabela 5 Największa pomoc *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2021 roku*

Podstawa prawna	2020		2021	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 903,2	23,69%	↗ 2 328,0	↗ 24,50%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	1 264,6	15,74%	↗ 2 096,8	↗ 22,07%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 331,7	16,58%	↗ 1 598,2	↗ 16,82%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 407,0	17,51%	↗ 1 414,6	↘ 14,89%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	463,4	5,77%	↗ 523,6	↘ 5,51%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkownika wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	230,0	2,86%	↗ 243,8	↘ 2,57%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	166,1	2,07%	↗ 193,4	↘ 2,04%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	219,7	2,73%	↘ 191,1	↘ 2,01%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	136,7	1,70%	↗ 158,5	↘ 1,67%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	139,9	1,74%	↗ 150,6	↘ 1,58%
ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	78,5	0,98%	↗ 110,8	↗ 1,17%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	104,8	1,30%	↘ 103,8	↘ 1,09%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	68,9	0,86%	↘ 61,5	↘ 0,65%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	42,1	0,52%	↗ 57,9	↗ 0,61%
ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	7,3	0,09%	↗ 46,5	↗ 0,49%
pozostałe akty prawne	470,6	5,86%	↘ 221,5	↘ 2,33%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2020 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6 Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2021 roku

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 619
▪ marszałkowie województw	16 (spośród 16*)
▪ starostowie powiatów	303 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	2 299 (spośród 2 477*)
Organy podatkowe**	409
Organy centralne	29
Organy terenowe	67
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	491
Ogółem	3615

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2021 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

Spośród około 5 tysięcy podmiotów, które miały prawo do udzielania pomocy publicznej, w 2021 roku 3,6 tys. **udzieliło przedsiębiorcom pomocy *de minimis***. Największą grupę stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, 96 proc. starostów powiatów i 93 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 7 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 118,3	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 096,8	gwarancja	2 096,8
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1 433,6	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 387,1	refundacja	1 387,1
	1 406,9	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji	1 366,0		766,4

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Starostowie powiatów		zatrudnienia i instytucjach rynku pracy		dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	598,1
				refundacja	
Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	1 142,80	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	410,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	232,5
				refundacja	178,1
		ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	232,3	zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	205,3
				obniżenie wysokości opłaty	25,4
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	146,8	dotacja i inne świadczenia bezzwrotne	142,9		
Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych, przedsiębiorcy publiczni	1 080,20	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	935,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	667,6
				refundacja	119,0
		ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	83,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	37,4
				refundacja	22,9
Marszałkowie województw	673,8	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	411,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	399,1
				refundacja	12,0
Ochotnicze Hufce Pracy	538,9	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	538,9	refundacja	538,9

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	421,0	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	421,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	421,0
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	194,4	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	193,4	rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty lub zaległej opłaty wraz z odsetkami	103,2
				rozłożenie na raty opłaty	82,3
Urzędy skarbowe	152,8	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	89,1	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	71,8
		ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	61,4	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	58,4
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	110,8	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	110,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	110,8
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	102,2	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	102,1	refundacja	95,0
		ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	48,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	48,8
inne podmioty	124,7				
Ogółem	9 500,6				

W 2021 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielił **Bank Gospodarstwa Krajowego** - ponad 22 proc. łącznej wartości pomocy (2 118,3 mln zł). Pomoc była przyznana głównie w formie gwarancji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (2 096,8 mln zł).

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* - 15,1 proc., o wartości łącznie **1 433,6 mln zł**. Pomoc była udzielona głównie w formie refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (1 387,1 mln zł).

Starostowie powiatów udzielili łącznie **1 406,9 mln zł** pomocy *de minimis*, przede wszystkim w formie dotacji i świadczeń bezzwrotnych¹² oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 366,0 mln zł).

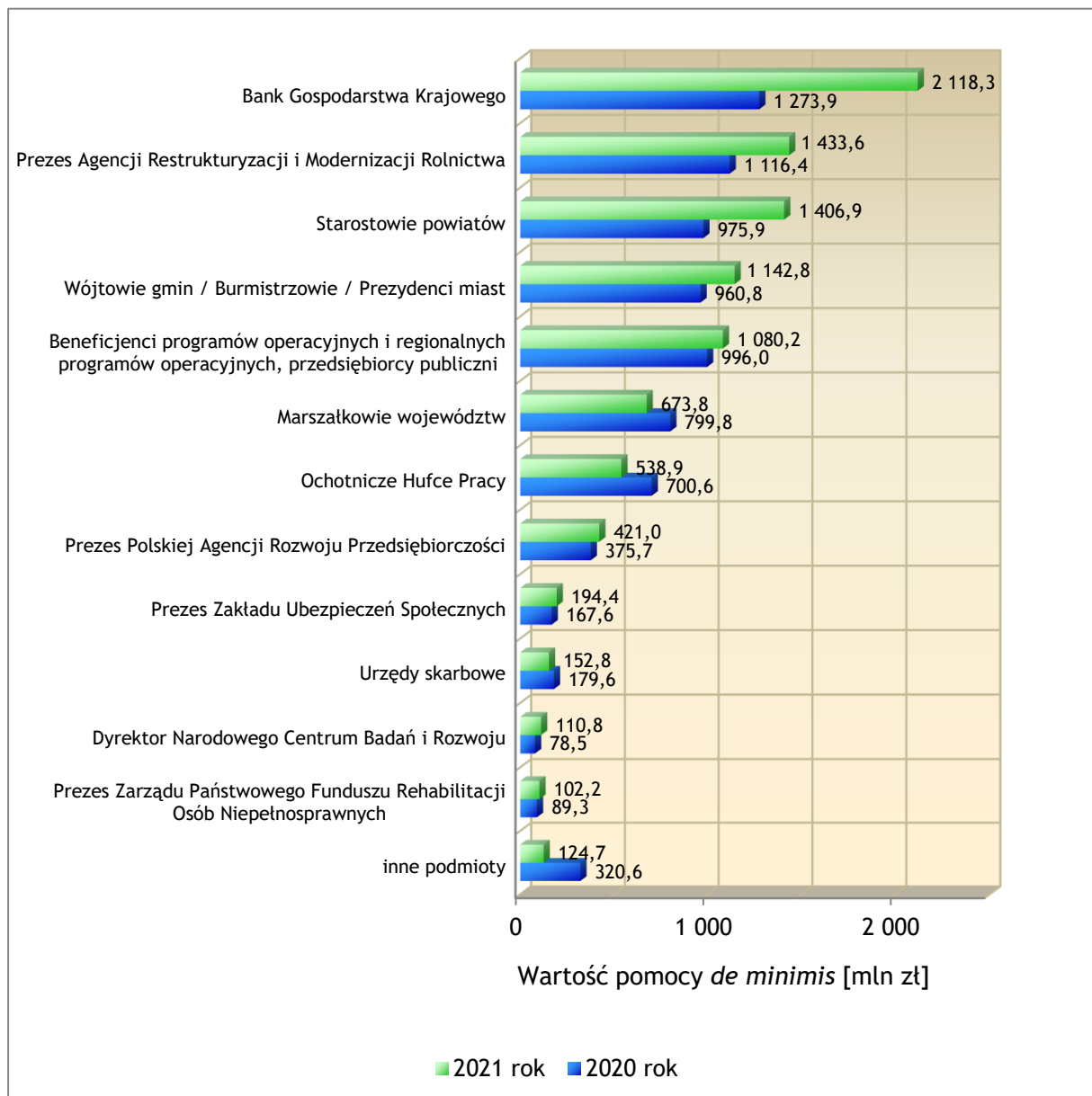
Czwartą grupą podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis* o znaczącej wartości **1 142,8 mln zł** - byli **Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast**. Pomoc była udzielana w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - w kwocie 410,7 mln zł. Na podstawie *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów* udzielono pomocy w kwocie 232,3 mln zł w formie zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku lub obniżenia wysokości opłaty.

Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych oraz przedsiębiorcy publiczni udzielili pomocy *de minimis* o wartości łącznej **1 080,2 mln zł**, głównie w formie dotacji i refundacji przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (935,5 mln zł) oraz *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości* (83,8 mln zł).

---

¹² Dalej nazywanych dotacją.

Wykres 5 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w latach 2020-2021

W przypadku większości podmiotów udzielających pomocy wystąpił w 2021 roku wzrost wartości udzielonej pomocy. Dotyczy to zwłaszcza Banku Gospodarstwa Krajowego, Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz starostów powiatów. Do podmiotów, które odnotowały spadek wartości udzielonej pomocy należą: marszałkowie województw, Ochotnicze Hufce Pracy oraz urzędy skarbowe.

Dwanaście grup podmiotów wskazanych w tabeli 7 udzieliło pomocy, która stanowi 98,7 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według województw

Badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały w 2021 roku pomoc *de minimis*, można zauważyć, że podobnie jak w latach ubiegłych, **najwięcej tej pomocy udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego** (1 320,6 mln zł), **śląskiego** (1 097,3 mln zł) i **wielkopolskiego** (971,9 mln zł), których łączny udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku osiągnął 35,7 proc.

Najmniej pomocy *de minimis* otrzymali beneficjenci z województwa opolskiego (193,7 mln zł), **lubuskiego** (200,2 mln zł), i **świętokrzyskiego** (325,9 mln zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom posiadającym siedzibę we wspomnianych województwach łącznie stanowiła jedynie ok. 7,6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

W porównaniu z 2020 rokiem na terenie wszystkich 16 województw zwiększyła się wartość otrzymanej pomocy *de minimis*. Największy nominalny wzrost wartości udzielonej pomocy wystąpił w województwie mazowieckim - o 295,4 mln zł (o 28,8 proc.) oraz śląskim - o 278,3 mln zł (o prawie 34 proc.).

Tabela 8 Pomoc *de minimis* w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy w latach 2020-2021

Województwo	2020		2021	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
mazowieckie	1 025,2	12,76%	↗ 1 320,6	↗ 13,90%
śląskie	819,0	10,19%	↗ 1 097,3	↗ 11,55%
wielkopolskie	859,2	10,69%	↗ 971,9	↘ 10,23%
małopolskie	722,0	8,99%	↗ 817,7	↘ 8,61%
lubelskie	560,9	6,98%	↗ 625,6	↘ 6,58%
dolnośląskie	520,0	6,47%	↗ 607,9	↘ 6,40%
łódzkie	491,5	6,12%	↗ 601,3	↗ 6,33%
pomorskie	519,3	6,46%	↗ 577,7	↘ 6,08%
podkarpackie	479,3	5,97%	↗ 573,0	↗ 6,03%
kujawsko-pomorskie	435,5	5,42%	↗ 499,5	↘ 5,26%
warmińsko-mazurskie	389,5	4,85%	↗ 410,6	↘ 4,32%
zachodniopomorskie	287,4	3,58%	↗ 341,8	↗ 3,60%
podlaskie	243,9	3,04%	↗ 331,9	↗ 3,49%
świętokrzyskie	315,6	3,93%	↗ 325,9	↘ 3,43%
lubuskie	191,0	2,38%	↗ 200,2	↘ 2,11%
opolskie	172,0	2,14%	↗ 193,7	↘ 2,04%
brak danych*	3,5	0,04%	↗ 3,8	0,04%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

*w sprawozdaniu nie podano siedziby lub miejsca zamieszkania beneficjenta

Wielkość pomocy *de minimis* w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał taką pomoc. Należy w związku

z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy *de minimis* przypisana niektórym województwom może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera duże miasta na swoją siedzibę. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc *de minimis* w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa (np. w związku z posiadaniem tam oddziału).

Należy także zauważyć, iż poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako udział przedsiębiorców działających w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców zarejestrowanych w Polsce. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy *de minimis* w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym poniżej zestawiono udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom z poszczególnych województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* z danymi wskazującymi na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych województwach.

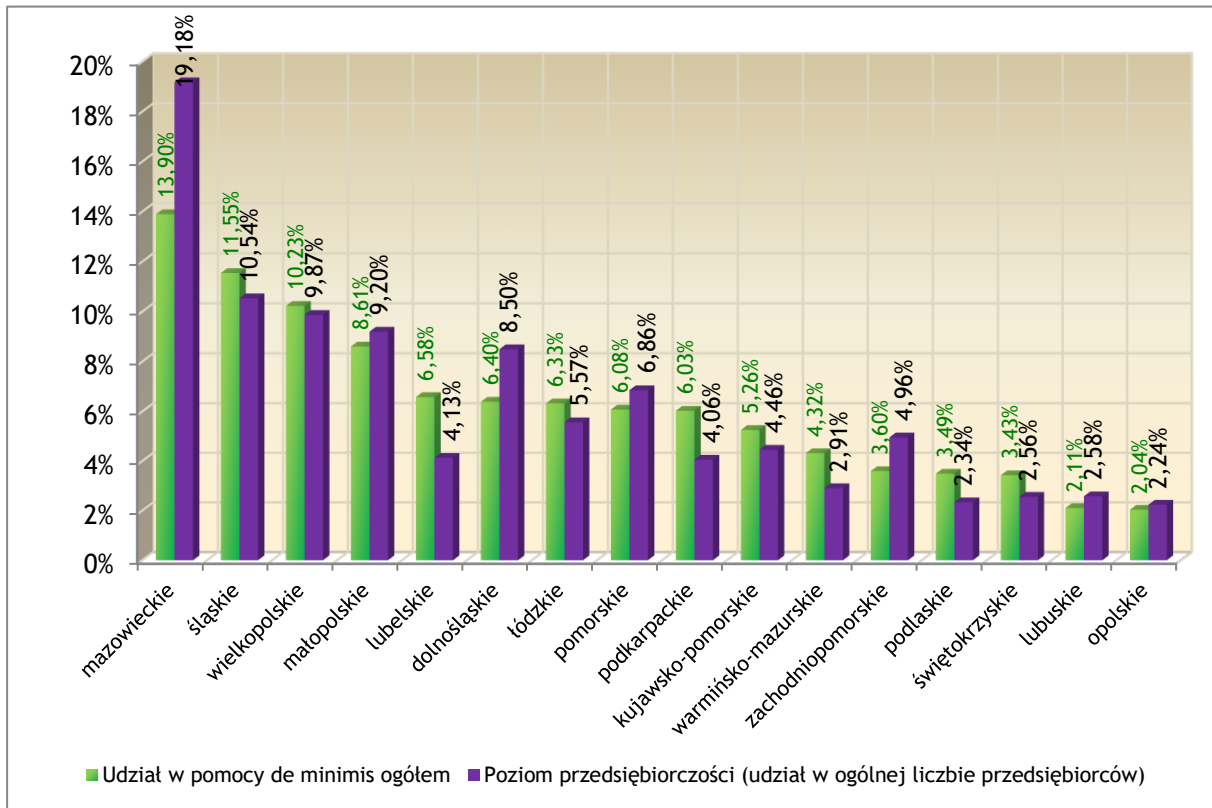
Tabela 9 Udział województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2021 roku

Województwo	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw)
mazowieckie	13,90%	19,18%
śląskie	11,55%	10,54%
wielkopolskie	10,23%	9,87%
małopolskie	8,61%	9,20%
lubelskie	6,58%	4,13%
dolnośląskie	6,40%	8,50%
łódzkie	6,33%	5,57%
pomorskie	6,08%	6,86%
podkarpackie	6,03%	4,06%
kujawsko-pomorskie	5,26%	4,46%
warmińsko-mazurskie	4,32%	2,91%
zachodniopomorskie	3,60%	4,96%
podlaskie	3,49%	2,34%
świętokrzyskie	3,43%	2,56%
lubuskie	2,11%	2,58%
opolskie	2,04%	2,24%

Zestawienie powyższych wartości pozwala stwierdzić, że w 9 województwach udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości pomocy *de minimis* przewyższa poziom przedsiębiorczości tych województw - dotyczy to zwłaszcza województwa lubelskiego, warmińsko-mazurskiego i podkarpackiego. Natomiast w pozostałych 7 województwach sytuacja jest odwrotna - najwyraźniej widać to w przypadku województwa mazowieckiego i dolnośląskiego.

Wykres 6 Pomoc *de minimis* udzielona w poszczególnych województwach w porównaniu z poziomem przedsiębiorczości w roku 2021

6. Pomoc *de minimis* w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Ponad połowę (54,5 proc.) całkowitej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wartość udzielonej pomocy w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy w 2021 roku

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [%]
Roboty budowlane specjalistyczne	887,1	9,3%
Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	690,8	7,3%
Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	679,7	7,2%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	482,3	5,1%
Pozostała indywidualna działalność usługowa	459,8	4,8%
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową (z wyłączeniem wprowadzania do obrotu podstawowych produktów rolnych)	418,5	4,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	368,4	3,9%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	315,7	3,3%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych	308,2	3,2%
Działalność usługowa związana z wyżywieniem	294,1	3,1%
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	269,1	2,8%
Pozostałe	4 326,9	45,5%
Ogółem	9 500,6	100%

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2021 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **specjalistycznych robót budowlanych** (887,1 mln zł), zaś udział tego sektora wyniósł ponad 9 proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*. Drugim i trzecim rodzajem działalności - z udziałem ok. 7 proc., na którą przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości był **handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi** (690,8 mln zł) oraz **handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi** (679,7 mln zł). W sektorze **handlu hurtowego i detalicznego** - związanego m.in. z naprawą pojazdów mechanicznych - udzielono pomocy o wartości 482,3 mln zł, co stanowiło ponad 5 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

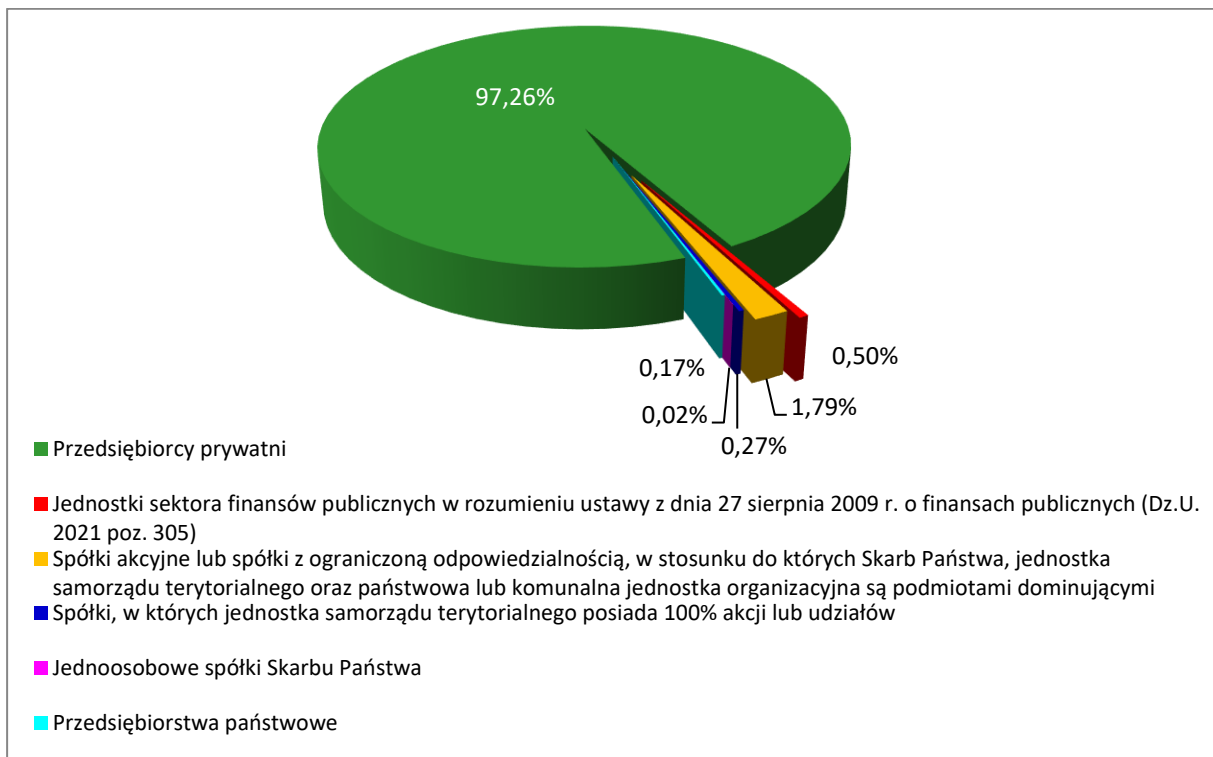
7. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ponad 97 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 11 Wartość pomocy *de minimis* ze względu na formę prawną beneficjenta w 2021 roku

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	9 239,6	97,26%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	170,5	1,79%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	47,2	0,50%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	25,3	0,27%
Przedsiębiorstwa państwowe	16,1	0,17%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	1,5	0,02%
Ogółem	9 500,6	100,00%

Wykres 7 Wartość pomocy *de minimis* w 2021 roku ze względu na formę prawną beneficjenta

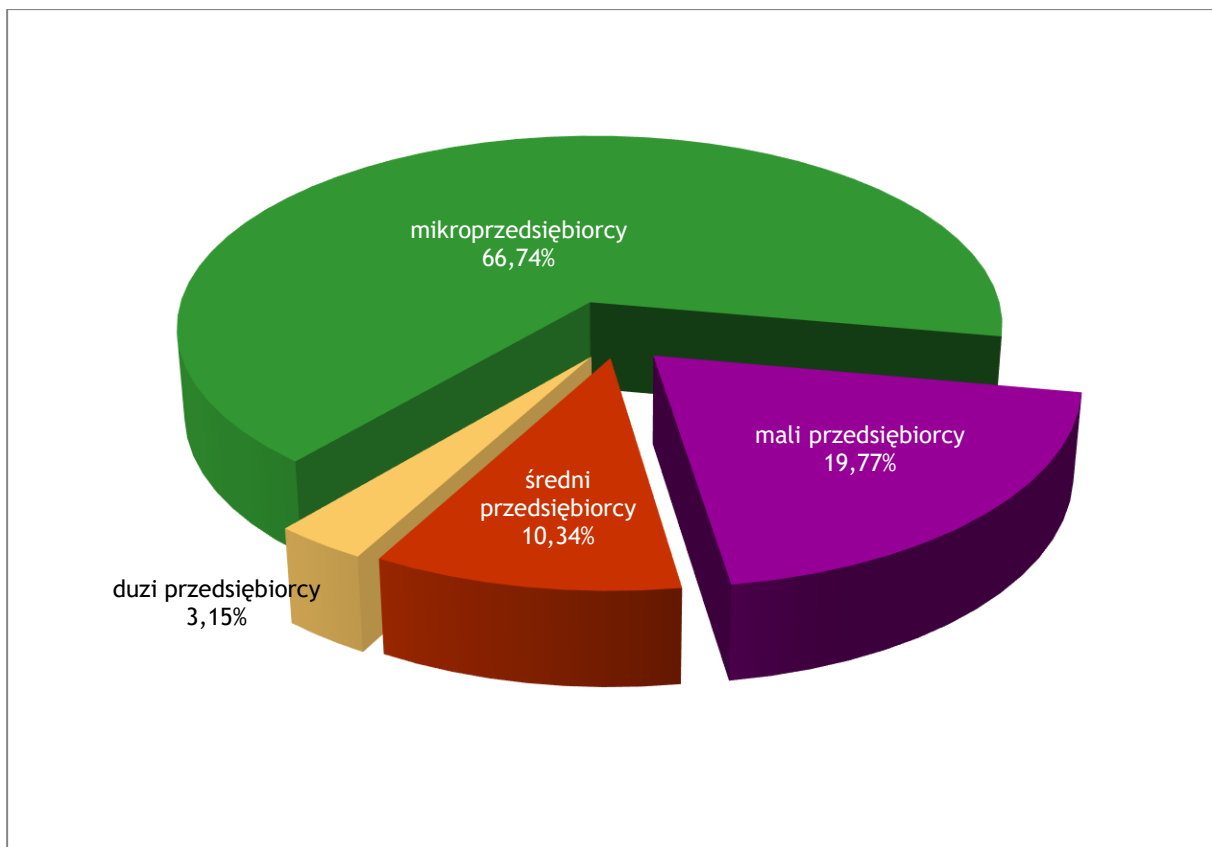
8. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjenta pomocy

W 2021 roku prawie **97 proc. pomocy *de minimis*** udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim mniejsze podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że prawie 67 proc. **tego rodzaju pomocy w 2021 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy**, a prawie 20 proc. **mali przedsiębiorcy**. Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjenta przedstawiono na wykresie 8, a porównanie tych wielkości z 2020 rokiem w tabeli 12.

Wykres 8 Wartość udzielonej w 2021 roku pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej mikroprzedsiębiorcom w 2021 roku wzrosła najbardziej w porównaniu do roku poprzedniego o 1 375,4 mln zł (co stanowiło wzrost wartości ok. 28 proc. w stosunku do 2020 roku) osiągając poziom 6,3 mld zł. Podobnie w przypadku pozostałych grup przedsiębiorców posiadających status MŚP, tu również zanotowano wzrosty wartości chociaż już nie tak dynamiczne jak w przypadku mikroprzedsiębiorców: dla małych przedsiębiorców o 212,9 mln zł (wzrost o prawie 13 proc.) a dla

średnich przedsiębiorców o 131,7 mln zł (o 15,5 proc.). Dla dużych przedsiębiorców odnotowano spadek o 254,7 mln zł (zmniejszenie o 46 proc.).

Tabela 12 Wartość udzielonej pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta w latach 2020-2021

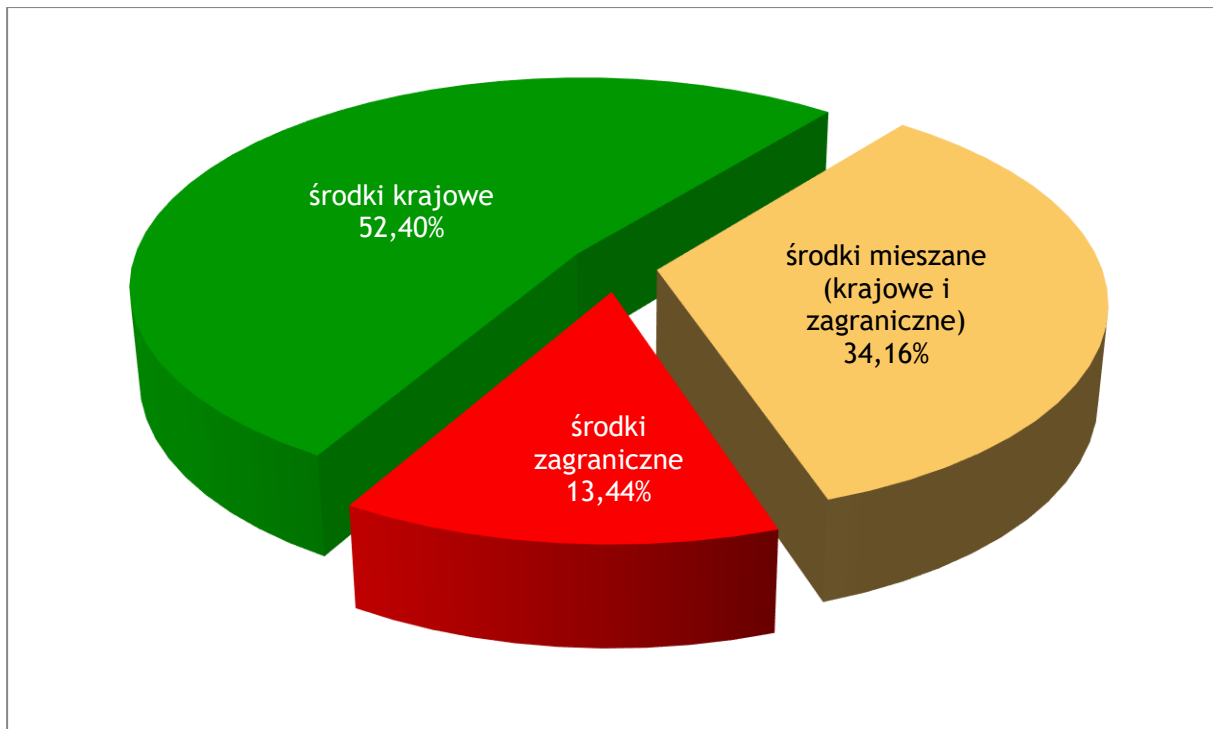
Wielkość przedsiębiorcy	2020		2021	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	4 964,44	61,79%	↗ 6 339,8	↗ 66,74%
mali przedsiębiorcy	1 665,3	20,73%	↗ 1 878,2	↘ 19,77%
średni przedsiębiorcy	851,0	10,59%	↗ 982,7	↘ 10,34%
podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	553,8	6,89%	↘ 299,1	↘ 3,15%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

Jeśli chodzi o udziały w ogólnej wartości pomocy *de minimis* - udział wartości pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom wzrósł o 5 proc. a dużym spadł o 4 proc. Udziały pozostałych grup utrzymały się mniej więcej na tym samym poziomie.

9. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* udzielana była w 2021 roku **głównie ze środków pochodzenia krajowego** - 4 978,2 mln zł (52,4 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków **mieszanych (jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego)** - 3 245,2 mln zł, (34,2 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie **zagranicznego** - 1 277,3 mln zł (13,4 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 9 Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia

W porównaniu do roku poprzedniego, wzrosły wartości zarówno pomocy udzielanej ze środków krajowych jak i środków zagranicznych, w tym mieszanych. Natomiast ich udziały w całkowitej wartości pomocy *de minimis* rozkładające się mniej więcej po połowie w 2020 roku, w 2021 roku nieznacznie się zmieniły na korzyść środków krajowych (52,4 proc. do 47,6 proc.).

Tabela 13 Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia na lata 2020-2021

Pochodzenie źródła środków	2020		2021	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
środki krajowe	4 088,2	50,9%	4 978,2	52,4%
środki mieszane lub zagraniczne	3 946,4	49,1%	4 522,4	47,6%
Ogółem	8 034,6	100,0%	9 500,6	100,0%

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku w Polsce wyniosła 9 500,6 mln zł, co stanowiło 16,5 proc. wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych, nie licząc pomocy kryzysowej związanej z COVID-19¹³ (całkowita wartość pomocy kryzysowej udzielonej przedsiębiorcom w Polsce w 2021 r. wyniosła 18 902,9 mln zł, natomiast wartość pozostałej pomocy publicznej wyniosła 47 942 mln). W latach 2018-2019 poziom pomocy *de minimis* utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W 2020 roku wartość udzielonej pomocy *de minimis* wzrosła o 40 proc. w stosunku do 2019 roku. W 2021 roku wartość pomocy *de minimis* wzrosła o kolejne 18 proc. w stosunku do roku poprzedniego. Prawie 10 mld poziom pomocy tego rodzaju wynikał w głównej mierze z udzielania pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (2 328,0 mln zł), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 096,8 mln zł), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (1 598,2 mln zł) oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (1 414,6 mln zł).

Pomoc *de minimis* była udzielana przede wszystkim w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły ok. 66 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

Wśród grup podmiotów które w 2021 roku udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości byli kolejno Bank Gospodarstwa Krajowego, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, starostowie powiatów, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast oraz beneficjenci programów operacyjnych.

Pomoc *de minimis* w podziale na poszczególne sektory gospodarki w 2021 roku charakteryzowała się dość dużym rozproszeniem. Największy udział stanowiła pomoc udzielona przedsiębiorcom wykonującym działalność w sektorze specjalistycznych robót budowlanych (9 proc.), handlu hurtowego (7,3 proc.) oraz handlu detalicznego (7,2 proc.). W pozostałych ponad 70 proc. udzielona pomoc w poszczególnych sektorach nie przekraczała udziału 6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2021 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa - ok. 66 proc. pomocy *de minimis* i 62 proc. pomocy publicznej¹⁴ oraz zdecydowanie największy pod względem liczby beneficjentów pomocy udział prywatnych przedsiębiorców - ponad 98 proc. zarówno w przypadku pomocy *de minimis* jak i w przypadku pomocy publicznej.

Główna różnica pomiędzy pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis*. 97-procentowy ich udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku, podczas

¹³ Pomoc kryzysowa w 2021 r. w: Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2022.

¹⁴ Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy, tamże.

gdy udział wartości pomocy publicznej udzielonej grupie przedsiębiorców tej wielkości w ogólnej wartości pomocy publicznej to jedynie około 39 proc. Wiąże się to z kwotowym ograniczeniem pomocy *de minimis*, przez co korzystają z niej głównie mniejsze podmioty. Różnicę szczególnie widać w grupie mikroprzedsiębiorców, którzy w 2021 roku stanowili prawie 67 proc. beneficjentów pomocy *de minimis* i zaledwie 6,6 proc. beneficjentów pomocy publicznej¹⁵. Inną różnicą są udziały wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom innym niż prywatni w ogólnej wartości pomocy. W przypadku pomocy publicznej wyniósł on ok. 60 proc. a w przypadku pomocy *de minimis* niecałe 3 proc. Wiąże się to z relatywnie dużym kapitałem pomocy publicznej kierowanym jednostkowo do przedsiębiorców, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi.

---

¹⁵ Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów, tamże.